

Enemy or Brother?

Parshat Chukat-Balak

Torah in Motion

2026

Rebecca Winter

Parsha Summary

Miriam's death and Mei Meriva

Encounter with Edom

Aharon's death

War with Arad

Copper snake

War with Sichon

War with Og

Bilam and Balak

The Encounter with Edom - Bamidbar

- וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקַּדְשׁ אֶל-מֶלֶךְ אֲדוֹם כֹּה אָמַר אַחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת כָּל-הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מָצָאתֵנוּ:
- וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרָיִמָה וַנָּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים וַיִּרְעוּ לָנוּ מִצְרַיִם וְלֹאֲבֹתֵינוּ:
- וַנִּצְעַק אֶל-יְהוָה וַיִּשְׁמַע קוֹלֵנוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיִּצְאֵנוּ מִמִּצְרַיִם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ בְּקַדְשׁ עֵיר קְצֵה גְבוּלְךָ:
- נִעְבְּרָה-נָא בְּאַרְצְךָ לֹא נֵעְבֹר בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם וְלֹא נִשְׁתֶּה מִי בְּאֵר דְּרֹךְ הַמֶּלֶךְ נִלְךָ לֹא נֹטֵה יָמִין וּשְׂמֹאל עַד אֲשֶׁר-נֵעְבֹר גְּבֻלְךָ:
- וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדוֹם לֹא תֵעָבֵר בִּי פֶן-בְּחָרֵב אֵצֶא לִקְרֹאתְךָ:
- וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּמִסְלָה נַעֲלֶה וְאִם-מִיָּמִיךָ נִשְׁתֶּה אָנֹכִי וּמִקֵּנִי וְנִתַּתִּי מִכְרָם רַק אִין-דְּבָר בְּרַגְלִי אֶעְבְּרָה:
- וַיֹּאמֶר לֹא תֵעָבֵר וַיִּצְא אֲדוֹם לִקְרֹאתוֹ בְּעַם כָּבֵד וּבְיַד חֲזָקָה:
- וַיִּמָּאֵן אֲדוֹם וַתֵּן אֶת-יִשְׂרָאֵל עֹבֵר בְּגִבְלוֹ וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעַלְיוֹ: {פ}

From Kadesh, Moses sent messengers to the king of Edom: “Thus says your brother Israel: You know all the hardships that have befallen us;

that our ancestors went down to Egypt, that we dwelt in Egypt a long time, and that the Egyptians dealt harshly with us and our ancestors.

We cried to GOD—who, upon hearing our plea, sent a messenger who freed us from Egypt. Now we are in Kadesh, the town on the border of your territory.

Allow us, then, to cross your country. We will not pass through fields or vineyards, and we will not drink water from wells. We will follow the king’s highway, turning off neither to the right nor to the left until we have crossed your territory.”

But Edom answered him, “You shall not pass through us, else we will go out against you with the sword.”

“We will keep to the beaten track,” the Israelites said to them, “and if we or our cattle drink your water, we will pay for it. We ask only for passage on foot—it is but a small matter.”

But they replied, “You shall not pass through!” And Edom went out against them in heavy force, strongly armed.

So Edom would not let Israel cross their territory, and Israel turned away from them.

Bamidbar 20:14-21

The retelling - Devarim

- וְאֶת־הָעָם צִוּ לֵאמֹר אַתֶּם עֲבָרִים בְּגְבוּל אֲחֵיכֶם בְּנֵי־עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׁעִיר וַיִּירָאוּ מִכֶּם וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד:
אֲל־תִּתְגַּרוּ בָּם כִּי לֹא־אַתֶּן לָכֶם מְאֲרָצָם עַד מְדִבְרָה כַּף־רֶגֶל כִּי־יִרְשָׁה לְעֵשָׂו נָתַתִּי אֶת־הָר שֵׁעִיר:
- אֶכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאֲתָם בַּכֶּסֶף וְאֶכְלֹתֶם וְגַם־מַיִם תִּכְרוּ מֵאֲתָם בַּכֶּסֶף וְשִׁתִּיתֶם:
- כִּי יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ בְּרֹכְךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂה יְדֹךָ יִדַע לְכַתְּרֶךָ אֶת־הַמְּדַבֵּר הַגָּדֹל הַזֶּה זֶה | אַרְבַּעִים שָׁנָה יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ לֹא חֲסֹרֶת דָּבָר:
- וְנִעְבְּרָה מֵאֵת אֲחֵינוּ בְּנֵי־עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׁעִיר מְדִבְרַת הָעֲרָבָה מֵאֵילַת וּמֵעֲצִין גְּבֵר {ס} וְנִפְן וְנִעְבְּרָה דְרֹךְ מְדִבְרָה מוֹאָב:
- וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֲל־תִּצְרֹךְ אֶת־מוֹאָב וְאֲל־תִּתְגַּר בָּם מִלְחָמָה כִּי לֹא־אַתֶּן לָךְ מְאֲרָצוֹ יִרְשָׁה כִּי לְבְנֵי־לוֹט נָתַתִּי אֶת־עֵר יִרְשָׁה:

And charge the people as follows: You will be passing through the territory of your kin, the descendants of Esau, who live in Seir. Though they will be afraid of you, be very careful

not to provoke them. For I will not give you of their land so much as a foot can tread on; I have given the hill country of Seir as a possession to Esau.

What food you eat you shall obtain from them for money; even the water you drink you shall procure from them for money. Indeed, the ETERNAL your God has blessed you in all your undertakings, watching over your wanderings through this great wilderness; the ETERNAL your God has been with you these past forty years: you have lacked nothing.

We then moved on, away from our kin, the descendants of Esau, who live in Seir, away from the road of the Arabah, away from Elath and Ezion-geber; and we marched on in the direction of the wilderness of Moab.

And GOD said to me: Do not harass the Moabites or provoke them to war. For I will not give you any of their land as a possession; I have assigned Ar as a possession to the descendants of Lot.—

Bamidbar	Devarim
Edom refuses to even sell Bnei Yisrael food and water	Hashem tells Bnei Yisrael to pay Edom for food and water
Edom is strong and comes out with an army	Edom are afraid
Edom rejects Bnei Yisrael's request	Edom are afraid of Bnei Yisrael

Why does Devarim change the narrative so significantly?

How do we approach apparent contradiction in the Tanach?

Authorship
Hypothesis

Harmonization

Shitat Habechinot/Method
of perspectives

How do we approach apparent contradiction in the Tanach?

Authorship
Hypothesis

Harmonization

Shitat Habechinot/Method
of perspectives

1. Rashi

כאשר עשו לי בני עשו. לא לענין לעבר בארצם, אלא לענין מכר אכל
ומים: (Rashi Devarim 2:29)

This does not refer to passing through their land (רק אעברה)
(for Edom refused this, (cf. Numbers 20:18) but to the
matter of selling food and water (also mentioned in the
preceding verse).

How do we approach apparent contradiction in the Tanach?

Authorship
Hypothesis

Harmonization

Shitat Habechinot/Method
of perspectives

2. Iben Ezra

כאשר עשו לי בני עשו. יש מפרשים כי פירושו על אוכל בכסף תשבירני א"כ הוא מה יעשו עם יושבי ער שהם מואבים והכתוב אמר על דבר אשר לא קדמו אתכם והוצרכו לפירוש זה בעבור שאמר מלך אדום לא תעבור בי ולפי דעתי שפירושו על טעם בדרך בדרך נלך כאשר עשו לי בני עשו שסבבו הר שעיר בדרך בדרך וכן כתוב אתם עוברים בגבול אחיכם בני עשו היושבים בשעיר רק המלך שהוא מלך אדום לא עזבם שיעברו דרך מדינתו כי משם היה מקום ארץ כנען קרוב ולכן עברו על ער כי כן כתוב ורבים אמרו הם לא קדמו רק ישראל קנו מהם: Iben Ezra Devarim 2:29

However, the king, that is, the king of Edom, did not allow them to pass through his country, which was near Canaan. Israel therefore passed by Ar, as Scripture records (v. 18).

How do we approach apparent contradiction in the Tanach?

Authorship
Hypothesis

Harmonization

Shitat Habechinot/Method
of perspectives

Bamidbar	Devarim
The <i>midbar</i> is a provisional bridge between points of stability that can untether us if we stay too long... [Bamidbar] deals with the transition and uncertainty the Israelites faced having recently left servitude in Egypt and now finding themselves in the middle of a vast, seemingly untamable wilderness (Erica Brown, Bamidbar)	"...a concomitant political power that accepts limitations..." Micah Goodman, The last words of Moses
The national and leadership challenges we faced	How we behave toward other nations as a regional power

There are many similar interactions between Bamidbar vs Devarim ...

- וַיֵּרָא בָלַק בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֶמְרָי:
- וַיִּגַר מוֹאֵב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי רַב־הוּא וַיִּקְץ מוֹאֵב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל:
- וַיֹּאמֶר מוֹאֵב אֶל־זִקְנֵי מִדְיָן עַתָּה יִלְחֲכוּ הַקָּהָל אֶת־כָּל־סְבִיבְתֵינוּ כִּלְחֹךְ הַשּׁוֹר אֶת יֵרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלַק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאֵב בָּעֵת הַהוּא:
- וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל־בָּלְעָם בֶּן־בְּעֹר פְּתוֹרָה אֲשֶׁר עַל־הַנָּהָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ לְקַרְא־לּוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרָיִם הִנֵּה כֹסֵה אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֵשֵׁב מִמֶּלִי:
- וְעַתָּה לְכֵה־נָא אָרָה־לִי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עֲצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכַל נִכְה־בּוֹ וְאֶגְרֹשׁנוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעֵתִי אֶת אֲשֶׁר־תִּבְרַךְ מְבֹרָךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאֵר:
- וַיִּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאֵב וְזִקְנֵי מִדְיָן וַיִּקְסְמוּם בֵּידָם וַיָּבֵאוּ אֶל־בָּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבַרֵי בָלַק:

- Balak son of Zippor saw all that Israel had done to the Amorites.
- Moab was alarmed because that people was so numerous. Moab dreaded the Israelites,
- and Moab said to the elders of Midian, “Now this horde will lick clean all that is about us as an ox licks up the grass of the field.”
Balak son of Zippor, who was king of Moab at that time,
- sent messengers to Balaam son of Beor in Pethor, which is by the Euphrates, in the land of his kinsfolk, to invite him, saying, “There is a people that came out of Egypt; it hides the earth from view, and it is settled next to me.
- Come then, put a curse upon this people for me, since they are too numerous for me; perhaps I can thus defeat them and drive them out of the land. For I know that whomever you bless is blessed indeed, and whomever you curse is cursed.”
- The elders of Moab and the elders of Midian, versed in divination, set out. They came to Balaam and gave him Balak’s message.
- Bamidbar 22:2 - 7

Moav in Devarim

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אַל-תִּצְרֶה אֶת-מוֹאָב וְאַל-תִּתְּגֵר בָּם מִלְחָמָה כִּי לֹא-אֶתֶּן לְךָ
מֵאֶרְצוֹ יְרֵשָׁה כִּי לְבָנֵי-לוֹט נָתַתִּי אֶת-עַר יְרֵשָׁה:

And GOD said to me: Do not harass the Moabites or provoke them to war. For I will not give you any of their land as a possession; I have assigned Ar as a possession to the descendants of Lot.—

Devarim 2:9

**BAMIDBAR ASKS: WHAT HAPPENED?
WHAT DID IT FEEL LIKE TO LIVE
THROUGH THIS?**

**DEVARIM ASKS: WHAT SHOULD THIS
GENERATION LEARN FROM WHAT
HAPPENED?**

Back to Devarim ... this time perek 23

• לֹא־יָבֹא עִמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בְּקִהְלֵי יְהוָה גַּם דָּוָר עֲשִׂיָּוִי לֹא־יָבֹא לָהֶם בְּקִהְלֵי יְהוָה עַד־עוֹלָם:

• עַל־דִּבְרֵי אֲשֶׁר לֹא־קִדְּמוּ אֶתְכֶם בְּלֶחֶם וּבַמַּיִם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וְאֲשֶׁר שָׁכַר עָלֶיךָ אֶת־בְּלַעַם בֶּן־בְּעוֹר מִפְּתוֹר אֲרָם נְהַרְיָם לְקַלְלָךְ:

• וְלֹא־אָבָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַ אֶל־בְּלַעַם וַיִּהְפֹּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת־הַקְּלָלָה לְבִרְכָה כִּי אָהַבְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:

• לֹא־תִדְרָשׁ שְׂלָמָם וְטַבְתָּם כָּל־יְמֶיךָ לְעוֹלָם: {ס}

• לֹא־תִתַּעַב אֲדָמִי כִּי אַחִיךָ הוּא לֹא־תִתַּעַב מִצְרִי כִּי־גֵר הָיִיתָ בְּאֶרֶץ־וְ:

• בָּנִים אֲשֶׁר־וּלְדוּ לָהֶם דָּוָר שְׂלִישִׁי יָבֹא לָהֶם בְּקִהְלֵי יְהוָה: {ס}

No Ammonite or Moabite shall be admitted into the congregation of GOD; no descendants of such, even in the tenth generation, shall ever be admitted into the congregation of GOD, because they did not meet you with food and water on your journey after you left Egypt, and because they hired Balaam son of Beor, from Pethor of Aram-naharaim, to curse you.—

But the ETERNAL your God refused to heed Balaam; instead, the ETERNAL your God turned the curse into a blessing for you, for the ETERNAL your God loves you.—

You shall never concern yourself with their welfare or benefit as long as you live.

You shall not abhor an Edomite, for they are your kin. You shall not abhor an Egyptian, for you were a stranger in their land.

Children born to them may be admitted into the congregation of GOD in the third generation.

?

Why is Moav treated so much more harshly than Edom?

Why is Edom a 'brother' and Moav not 'family'?

Why does Devarim choose to recall the Bamidbar narrative for Moav and the Devarim narrative for Edom?

Esav

Noteworthy in this respect is the statement of Rabbi Elijah Gaon on the verse, “But Esau I hated” – “this refers to the peripheral part of Esau, but the essential part of him, his head, was interred with the patriarchs.” It is for this reason that the man of truth and integrity, Jacob, said [on his reunion with Esau], “I have seen you, and it is like seeing the face of God” ([Gen. 33:10](#)). His word shall not go down as a vain utterance. The brotherly love of Esau and Jacob, Isaac and Ishmael, will assert itself above all the confusion that the evil brought on by our bodily nature has engendered. It will overcome them and transform them into eternal light and compassion.

Rav Kook, Letters, 1, 112

Rav Kook believed that just as in the Torah, Jacob and Esau, Isaac and Ishmael, were eventually reconciled, so will Judaism, Christianity and Islam be in future. They would not cease to be different, but they would learn to respect one another.

Rabbi Sacks, the other face of Esau

Moav

Pesach - שמות פרק יב	Sedom - בראשית פרק יט
<p>לט ויאפו את-הבצק אשר הוציאו ממצרים, עגת מצות--כי לא חמץ: כי-גרשו ממצרים, ולא יכלו להתמהמה, וגם-צדה, לא-עשו להם. ויאכלו.</p>	<p>ג ומצות אפה</p>
<p>כג ועבר יקוק, לנגף את-מצרים, וראה את-הדם על-המשקוף, ועל שתי המזוזות; ופסח יקוק, על-הפֶתח, ולא יתן המשחית, לבא אל-בתיכם לנגף.</p>	<p>יא ואת-האנשים אשר-פֶתח הבית, הכו בסנורים, מקטן, ועד-גדול; וילאו, למצא הפֶתח.</p>
<p>כב וילקחתם אגדת אזוב, וטבלתם בדם אשר-בסוף, והגעתם אל-המשקוף ואל-שתי המזוזות, מן-הדם אשר בסוף; ואתם, לא תצאו איש מפתח-ביתו--עד-בקר.</p>	<p>ו ויצא אלהם לוט, הפֶתחה; והדלת, סגר אחריו.</p>
<p>ב ועברתי בארץ-מצרים, בלילה הזה, והפיתי כל-בכור בארץ מצרים... יג והיה הדם לכם לאת, על הבתים אשר אתם שם, וראיתי את-הדם, ופסחתי עלכם; ולא-יהיה בכם נגף למשחית, בהפתי בארץ מצרים. כג ועבר יקוק, לנגף את-מצרים, וראה את-הדם על-המשקוף, ועל שתי המזוזות; ופסח יהוה, על-הפֶתח, ולא יתן המשחית, לבא אל-בתיכם לנגף</p>	<p>יג כי-משחיתים אנחנו, את-המקום הזה: כי-גדלה צעקתם את-פני יקוק, וישלחנו יקוק לשחֶתה.</p>
<p>לט ויאפו את-הבצק אשר הוציאו ממצרים, עגת מצות--כי לא חמץ: כי-גרשו ממצרים, ולא יכלו להתמהמה, וגם-צדה, לא-עשו להם.</p>	<p>טז ויתמהמה--ויחזיקו האנשים בידו וביד-אשתו וביד שתי בנתיו, בחמלת יקוק עליו; ויצאהו וינחהו, מחוץ לעיר.</p>
<p>ב:כד ויזכר אלקים את-בריתו, את-אברהם את-יצחק ואת-יעקב. כה וירא אלקים, את-בני ישראל; וידע, אלקים. {ס}</p>	<p>כט ויהי, בשחת אלקים את-ערי הכפר, ויזכר אלקים, את-אברהם;</p>

Moav

Had the opportunity to
learn the lesson of “כי
גרים הייתם” and did not.

Rav Yoel Bin Nun, *Lot's Pesach*

Rashi on Moav, Amon, Edom, and Mitzrayim

בנים אשר יולדו להם דור שלישי וגו'. ושאר אמות מתרים מיד, הא למדת שהמחטיא לאדם קשה לו מן ההורגו, שההורגו הורגו בעולם הזה והמחטיאו מוציאו מן העולם הזה ומן העולם הבא, לפיכך אדם שקדמם בחרב לא נתעב, וכן מצרים שטבעום, ואילו שהחטיאום נתעבו. (ספרי):

other nations, however, since they did not sin against you may be admitted at once if they acknowledge the tenets of Judaism. — Thus you learn that he who causes a man to sin does him greater harm than if he kills him, for he who kills him, kills him only as regards this world, while he who causes him to sin puts him out of this world and the world to come. Therefore Edom, though he met them with the sword was not to be abhorred utterly, and similarly the Egyptians who drowned them (their male children), while those (the Ammonites and Moabites) who caused them to sin were to be utterly abhorred (Sifrei Devarim 252:3).

Rashi on Devarim 23:9

Ir Hanidachat

- כִּי־תִשְׁמַע בְּאֶחָד עָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לְשֹׁבֵת שָׁם לֵאמֹר: יֵצְאוּ אַנְשֵׁים בְּנֵי־בְלִיעַל מִקִּרְבְּךָ וַיִּדְיִחוּ אֶת־יֹשְׁבֵי עִירָם לֵאמֹר נִלְכָּה וְנַעֲבֹדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם:
- "If you hear it said, about one of the towns that your God is giving you to dwell in, that some scoundrels from among you have gone and subverted the inhabitants of their town, saying 'Come let us worship other gods' — whom you have not known..."

Devarim 13:13-17

EDOM THREATENED SECURITY

MOAV THREATENED IDENTITY

WHAT DANGERS SHOULD BNEI
YISRAEL REMEMBER WHEN THEY
ENTER ERETZ CNAAN?

Parsha Summary

Miriam's death and Mei Meriva

Encounter with Edom

Aharon's death

War with Arad

Copper snake

War with Sichon

War with Og

Bilam and Balak

When can we preserve brotherhood?